

Plán environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO)

Zpracovatel:	Marta Králová
Realizátor:	SŠ, DD, ŠJ Velké Heraltice, příspěvková organizace, Marta Králová a kolektiv pedagogů
Garant:	Mgr.Tomáš Široký
Termín realizace projekt:	2021-2025
Materiál připomínkovala:	Ing.Gabriela Sglundová

Obsah

Úvod2

Terminologie3

Základní cíle plánu EVVO:3

Cílové skupiny4

Oblast výchovně vzdělávacího procesu5

Odborné exkurze6

Aktivity školy9

Učení v přírodě11

Informační tabule, nástěnky13

Ekologické pobytové aktivity14

Ekologizace školy a internátu14

Spolupráce školy16

Materiální zajištění plánu EVVO16

Úvod

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) vychází z dokumentu

*Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství
na léta 2021–2025*

Možnost, jak směřovat k příznivému životnímu prostředí je výchova a vzdělávání v oblasti životního prostředí. Záměrem je rozvíjet všechny důležité znalosti, dovednosti a postoje, zaměřovat se na klíčové environmentální souvislosti a témata, být stabilní i otevření pestrosti a změnám.

Jedním z cílů vzdělávání je strategická oblast 5 s názvem-**Místo, sídlo, krajina**.

Zdroj:www.mzp.cz.

Smyslem EVVO je dosažení takového stavu, kdy jsou občané objektivně informováni o stavu a vývoji životního prostředí a získávají k němu vztah, který je základem šetrného a předvídavého chování a jednání. To vyžaduje určité znalosti a dovednosti.

Výchova, osvěta a vzdělávání vedou k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech formách.

Moravskoslezský kraj podporuje vzdělávání, výchovu a osvětu a vede podrobnou analýzu stavu EVVO v kraji.

Terminologie

Základní termíny v oblasti EVVO vycházejí z pojmů ekologie, udržitelný rozvoj a životní prostředí. Tyto termíny byly v průběhu posledních let ujasněny a obecně přijaty.

Termín:

- ✓ **Ekologie** - ekologická výchova-osvěta, vzdělávání a výchova v oblasti životního prostředí.
- ✓ **Udržitelný rozvoj** je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby, a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů - Ing. Josef Vavroušek, ministr vlády ČSFR – předseda Federálního výboru pro životní prostředí (1990-1992).
- ✓ **Životní prostředí** - definice vychází ze zákona č. 17/92 Sb., o životním prostředí: „Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“.

Základní cíle plánu EVVO:

- hospodárně využívat materiál a energii;
- chránit životní prostředí v pracovním i osobním životě, chápat význam životního prostředí;
- zvažovat při plánování a posuzování určité činnosti také vliv na životní prostředí;
- porozumět souvislostem mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji.

Cílové skupiny

- Žáci SŠ obor cukrářská výroba, zahradnické práce, praktická škola dvouletá.
- Žáci na internátě.
- Pedagogičtí a výchovní pracovníci.
- Nepedagogičtí pracovníci.

Program EVVO je na následující období 2021-2025 pro žáky i pracovníky školy zaměřen na vztah k místu, sídlu a krajině.

Hlavním cílem má být sounáležitost s regionem i s místem, kde žijí a pracují.

Pokračujeme v činnostech odpadového hospodářství.

Oblast výchovně vzdělávacího procesu

→ Hlavní téma:

Místo, sídlo, krajina

Místo, sídlo, krajina vychází z místních reálií, reaguje na potřeby místa, prohlubuje vztah k místu a vychovává k zodpovědné správě místa. Za tímto účelem využívá místního přírodního, kulturního a historického dědictví a dalších přístupů vzdělávání o místě a v místě. Také toto téma vychází z důrazu Státní politiky životního prostředí na „ochranu přírody a krajiny“ a ze vzdělávacích cílů EVVO, v nichž je „vztah k místu“ jednou ze základních oblastí kompetencí. Prostřednictvím práce s tématem „místo, sídlo, krajina“ může být dosahováno i řady dalších vzdělávacích cílů a kromě toho se zároveň posilují i vztahy uvnitř komunity, či zodpovědná péče o krajinu. Vzdělávání založené na vztahu k místu je velmi efektivní, zvyšuje totiž motivaci k učení. Motivace pečovat o přírodu a krajinu, kde žijeme, má základ ve vztahu k místu, které je naším domovem, a k lidem, kteří zde žijí. Tento vztah je třeba posilovat prostřednictvím využívání všech aspektů místního prostředí - přírodních, kulturních i historických souvislostí.

Do jednotlivých předmětů včetně odborného výcviku a odborných činností je možné zařazovat například tato témata:

- Místo, sídlo, krajina jako pojem.
- Místo, sídlo, krajina jako součást běžného života.
- Význam místa, sídla, krajiny z přírodního, kulturního a historického pohledu.
- Místo, sídlo, krajina pro další generace.
- Kultura odpadového hospodářství v oblasti místa, sídla, krajiny.
- Kultura veřejných prostranství místa, sídla, krajiny.
- Místo, sídlo, krajina - postoj a rozhodování ve vlastním i veřejném zájmu v souladu s právem a principy.
- Místo, sídlo, krajina jako součást rozvoje kompetencí a dovedností.
- Místo, sídlo, krajina jako součást životních hodnot.

Podle charakteru předmětu a typu hodiny je možné využít různé formy, útvary a metody např. slohová práce, referát, vycházky do přírody, výlety, exkurze, malba, fotografie ...

- Vhodně zařadit do tematických plánů jednotlivých předmětů environmentální a ekologickou problematiku a ve výuce ji využít.
- Nosnými předměty pro environmentální výuku a ekologickou výchovu jsou ekologie, estetická výchova, výchova k občanství, základy přírodních věd, informační a komunikační technologie, praktická cvičení, odborný výcvik.
- V těchto předmětech žáci provádí některé činnosti zaměřené na místo, sídlo, krajinu, ekologii a environmentální výchovu:

Rozbor společenstev v areálu školy.

Zkoumání historických souvislostí.

Ekologické vycházky.

Environmentální vycházky zoologicky i botanicky zaměřené.

Posouzení situace v oblasti environmentální v okolí místa, sídla, krajiny.

Posouzení estetické situace místa - školy, chodby, třídy, prostor pro odborný výcvik.

Sledování filmů, dokumentů na téma místo, sídlo, krajina.

Osnovy a učební texty jsou základním vodítkem, které jsou doplňovány např.:

- tematické exkurze;
- výuka v přírodě;
- výukové programy PC;
- možnost připojení k internetu v každé třídě;
- besedy s odborníky;
- krátkodobé projekty;
- účast na akcích environmentálního charakteru pořádaných různými spolky a institucemi;
- vlastní aktivity zaměřené na místo, sídlo, krajinu pro veřejnost.

Odborné exkurze

V rámci odborné exkurze třídní učitel zařadí vhodné aktivity, např.:

- vycházky a pobyt v přírodě;
- stanování;
- turistické akce;
- návštěva hradů, zámků, parků;
- návštěva CHKO;
- cyklistika.

Pro krátkodobé exkurze se zaměřením na místo, sídlo, krajina je možné využít blízké lokality a subjekty.

- Přehrady Kružberk a Slezská Harta
- Rozhledna Velký Roudný
- Rozhledna Šibenice ve Stěbořicích
- Ovocnářská stezka v ovocnářských sadech Sosnová, firma Vitaminátor
- Naučná stezka Nové Heřminovy
- Mezina, naučná stezka po vulkanitech
- Veřejná prostranství a okolí staveb v obci Velké Heraldice
- Muzeum Slezský venkov, Holasovice
- Zámek Raduň
- Zámek Hradec nad Moravicí
- Zámek Bruntál
- Arboretum Nový Dvůr
- Památník J. A. Komenského, Fulnek
- Rodný dům Johanna Gregora Mendela, Vražné - Hynčice

Užitečné odkazy:

Vitaminátor Sosnová - <https://vitaminator.cz>

Obec Stěbořice - www.steborice.cz

Muzeum Slezský venkov - www.slezskyvenkov.cz

Český rybářský svaz - <https://www.rybsvaz.cz/beta/index.php>

Hnutí Brontosaurus - <https://brontosaurus.cz>

Jeden svět na školách - www.clovekvtisni.cz

Ekoškola - www.terezanet.cz

Opavská kulturní organizace- <https://oko-opava.cz>

Slezské zemské muzeum - szm.cz

Rodný dům Johanna Gregora Mendela www.mendel-rodnydum.vrazne.cz

Potravinářský obzor - časopis pro potravináře a spotřebitele, prezentace regionálních potravin a firem. Odborné články, zajímavosti, rady, tipy, soutěž Regionální potravina.

Vinař sadař - odborný časopis pro vinaře, vinohradníky a sadaře.

Zahrada, park, krajina - časopis o projektování, realizaci a správě krajinných struktur a veřejných prostranství, zahradní a krajinařská architektura, sadařství, školkařství, péče o zahrady, dendrologie, ekologie a další zajímavá témata.

NaCestu- Nejnovější a nejzajímavější historické i přírodní lokality ČR, se slevou na jízdenky za krásami vlasti. Tipy na výlet od týmu znalců regionů, za neznámou přírodou i historií Česka.

Moje země - časopis o objevování krás naší vlasti, tipy na výlety a unikátní místa, historie naší země, rozhovory s významnými osobnostmi.

Pro vícedenní exkurzi se zaměřením místo, sídlo, krajina je možné využít vzdálenější lokality, např.:

- Přecerpávací přehrada Dlouhé Stráně
- Úzkorozchodná trať Třemešná - Osoblaha
- Zámek Slezské Rudoltice
- Louky na Miroslavi, Horní Lipová
- Zoo Faunapark Horní Lipová
- Jeskyně Na Pomezí
- Zoo Ostrava
- Zoo Olomouc
- Arcibiskupské zahrady a zámek v Kroměříži
- CHKO Beskydy
- CHKO Jeseníky

Aktivity školy

Průběh programu

Program je určen pro žáky všech stupňů střední školy. Žáci a učitelé spolu aktivně spolupracují a dle povahy programu je část odpovědnosti ponechána žákům. Žáci jsou vedeni k pocitu zodpovědnosti za své zdraví, k tomu, aby usilovali o zdravý životní styl a zdokonaľovali svou tělesnou zdatnost, aby chápali význam životního prostředí pro člověka a jednali v duchu udržitelného rozvoje, uvědomovali si vlastní kulturní, národní, osobní a profesní identitu.

- Žákům naší školy průběžně poskytovat znalosti, dovednosti a návyky potřebné pro ekologickou a environmentální výchovu a vzdělání.

Termín: trvale

Odpovídá: koordinátor EVVO

Spolupráce: pedagogičtí pracovníci, asistenti pedagogů

- Zatraktivnit a udržovat společně s žáky okolí tříd, chodby, ubytovací prostory a chodby internátu, interiéry i venkovní prostory.

Termín: průběžně

Odpovídá: koordinátor EVVO

Spolupráce: dobrovolníci z řad žáků SŠ

- Vhodnou formou zvyšovat informovanost a kvalifikaci učitelů, učitelů OV a vychovatelů v oblasti sociální, environmentální a ekonomické zodpovědnosti.

Termín: průběžně

Odpovídá: vedení SŠ, DD, ŠJ Velké Hraľtice

Spolupráce: koordinátor EVVO

- Zachovávat či vylepšovat životní prostředí pro další generace v areálu zámku Velké Hraľtice v duchu tématu místo, sídlo, krajina

Termín: trvale

Odpovídá: pedagogičtí pracovníci, nepedagogičtí pracovníci

- Dle projektu pokračovat v realizaci dendrologické rekonstrukce parku zámku Velké Heraldice

Termín: průběžně

Odpovídá: Ing. Gabriela Sglundová

Spolupráce: koordinátor EVVO, učitelé OV

- Vyhodnotit Roční prováděcí plán RVVO a jeho hodnocení začlenit do výroční zprávy školy

Termín: červen 2021/ červen 2022/ červen2023/ červen/2024

Odpovídá: koordinátor EVVO

- Problematiku rozvoje aktivního občanství, vytváření předpokladů pro solidární společnost, udržitelný rozvoj a demokratické vládnutí a problematiku ochrany životního prostředí používat ze zpracovaných Školních vzdělávacích programů.

Termín: trvalý

Odpovídá: koordinátor EVVO

- Průběžně školu vybavovat metodickými materiály, vhodnými časopisy a literaturou potřebnou k EVVO. Vždy posoudit přínos těchto materiálů vzhledem k průběhu programu a intelektu žáků.

Termín: průběžně

Odpovídá. Koordinátor EVVO

Spolupráce: učitelé

- Iniciovat soutěže a pobyty s tematikou místo, sídlo, krajina, ekologie a ochrana životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Termín: průběžně

Odpovídá: koordinátor EVVO

Spolupráce: učitelé

- Pokračovat v třídění odpadu – plasty, papír, sklo, kov, baterie, nebezpečný odpad.

Termín: trvale

Odpovídají: učitelé

Spolupráce: koordinátor EVVO

Z ŠVP

Environmentální výchova

- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí;
- napomáhá k rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní i regionální úrovni;
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví;
- směřuje k porozumění souvislostí mezi environmentálními, ekonomickými a sociálními aspekty ve vztahu k udržitelnému rozvoji;
- přispívá k estetickému a citovému vnímání okolí a přírodního prostředí.

Je realizována ve vzdělávacích oblastech:

- člověk a zdraví;
- člověk a příroda;
- vzdělávání pro zdraví;
- základy zahradnické produkce;
- základy ovocnictví a zelinářství;
- základy sadovnictví a květinářství;
- technologie;
- suroviny.

Učení v přírodě

Součástí školního areálu je velký park kde probíhá výuka v tak zvané „Zelené učebně“.

Přírodní učebna EVVO sestává z malého kamenného kruhového ohniště jako centrálního bodu a laviček, je doplněna vysázenou zelení. Součástí zelené učebny je broukoviště a hmyzí domeček. Součástí zelené učebny jsou mobilní nádoby s osázenou zelení na zkrášlení interní plochy veřejného prostранství.

Celá přírodní učebna je v souladu s tezemi stálého programu EVVO a vychází z konkrétních potřeb nejen našeho ŠVP, ale i ze samé podstaty - poznání místa, sídla, krajiny.

Výuka žáků obor zahradnické práce probíhá ve skleníku, na venkovních pěstebních plochách a v areálu školského zařízení.

Žáci se učí:

- provádět jednoduché operace a práce při množení rostlin, výsadbě, ošetřování, hnojení, při ochraně proti škodlivým činitelům, při sklizni a expedici vypěstovaných produktů;
- provádět jednoduché operace a práce při pěstování zahradnických plodin ve sklenících i volné půdě, při zakládání a údržbě sadovnických úprav a zhotovovat běžné vazačské výrobky;
- dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci;
- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb;
- jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje.

Výuka žáků obor cukrářská výroba probíhá v učebnách odborného výcviku , které jsou součástí školní budovy.

Žáci se učí:

- přijímat a skladovat suroviny, polotovary a hotové potravinářské výrobky;
- zpracovávat suroviny a polotovary na hotové potravinářské výrobky dle technologického postupu s ohledem na bezpečnost potravin;
- aplikovat hygienické požadavky v potravinářském provozu;
- dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci;
- usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb;
- jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje.

Výuka žáků obor praktická škola dvouletá probíhá v cvičné kuchyňce a v cvičné dílně.

Žáci se učí:

- dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci;
- usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb;
- jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje;
- odborné kompetence podle zaměření školy.

Informační tabule, nástěnky

V budově školy i v budově odborného výcviku jsou zřízeny nástěnky, na kterých jsou prezentována tato témata:

- ekologický provoz školy;
- aktivity a pobyt žáků v přírodě;
- zajímavosti a aktivity na téma odpadového hospodářství, potravinová spotřeby a šetrnost, vlastní environmentální aktivity a nápady;
- vlastní práce žáků napříč obory.

Ekologické pobytové aktivity

Pracovně ekologický pobyt, Hotel Bahenec, Wellness, Písek u Jablunkova.

Škola poskytuje pracovně ekologický pobyt žákům učebního oboru zahradnické práce v jarním a podzimním termínu, kdy se mohou podílet na ekologizaci lesnického území s rekreačním využitím. Žáci zde přispívají svými znalostmi a dovednostmi z oboru k tvorbě dílčí přírodní kompozice.

Ekologický pobyt ENVIRON - environmentální týdenní pobyt, probíhající většinou v měsíci červnu, je realizován v obci Malá Morávka. Žákům nabízíme možnost pobýt týden v lokalitě Hrubého Jeseníku s možností poznávání přírodních zajímavostí této oblasti. Žáci se zde také učí pečovat aktivně o domácí prostředí a zkouší připravovat jednoduché pokrmů z nakoupených surovin. Jde o procvičování vědomostí a dovedností v přípravě na budoucí samostatný život v dospělosti. Tento pobyt je určen žákům všech oborů SŠ.

Ekologizace školy a internátu

Exteriér školy je tvořen rozsáhlým parkem, na jehož dendrologické rekonstrukci a údržbě stávajících výsadeb se budou i nadále podílet žáci všech oborů SŠ v rámci pracovního vyučování, odborného výcviku a ekologických projektech zaměřených na místo, sídlo, krajinu. Údržba celého areálu se bude provádět ekologicky šetrnými metodami, k čemuž budou žáci vedeni.

Areál může i nadále sloužit pro plnění ekologických projektů a projektů na téma místo, sídlo, krajina. Výsledkem těchto činností budou konkrétní úpravy částí areálu s estetickým vyzněním.

Interiér školy a internátu: v učebnách, na chodbách a v prostorách ubytovaných žáků jsou umístěny pokojové rostliny, o které se ubytovaní i docházející žáci starají. Interiéry mají prostorné chodby, které mohou sloužit jako galerie pro žákovské projekty.

Třídění odpadů: ve třídách, v učebnách odborného výcviku i v ubytovací části je zavedena separace odpadů. V rámci výuky i mimo výuku se žákům vysvětluje význam a důvody separace a následné recyklace.

Sběrové aktivity: v rámci praktických cvičení a odborného výcviku žáci shromažďují druhotné suroviny. Získané peníze použijí pro exkurze a výlety.

Nebezpečný odpad: tento odpad se shromažďuje dle platných směrnic.

Školní pozemky a park: při pracovních činnostech ve venkovních prostorách průběžně žáky informujeme o environmentálních aspektech z hlediska pěstování rostlin i jejich likvidace. Např. šetrné nakládání s umělými hnojivy, omezení chemické ochrany rostlin na úkor biologické

a mechanické ochrany, využívání vody z místní studny, zakládání kompostů, štěpkování náletových dřevin, sušení sena, ...)

Skladové hospodářství: při skladování hnojiv, prostředků k ochraně rostlin, pohonných hmot a maziv postupovat dle platných směrnic, aby nemohlo docházet ke znečištění životního prostředí.

Hospodaření s energií a vodou: kontrola funkčnosti úsporných žárovek, zavedení úsporných zářivek ve všech třídách a učebnách, v zimním období topit dle momentálního počasí s ohledem na možnosti topných soustav, větrat intenzivně, častěji a krátkou dobu, zavést spořiče vody všude tam, kde budou mít své opodstatnění.

Úklid a kuchyně: pro úklidové práce a dezinfekci prostor používat ekologicky šetrné prostředky, pro provoz školní kuchyně nakupovat lokální potraviny, na všechna místa se zařízením k mytí rukou zavést jednorázové ručníky.

Administrativa: v kancelářích a ve škole do určité míry zavést recyklovaný papír, používat jednostranně použitý papír k dalším účelům.

Spolupráce školy

- S rodiči - při Dnech otevřených dveří seznamovat rodiče s ekologickými aktivitami školy.
- Se středisky volného času, ekologické výchovy a kulturními organizacemi - spolupracovat dle nabídky vhodných a přiměřených aktivit.
- S veřejností-při pořádání dětského dne pro školky, školy a širokou veřejnost, při jarních a vánočních výstavách seznamovat veřejnost s místem a krajinou a činnostmi ekologické výchovy.

Školní [www stránky](http://www.ddheraltice.cz)

Na www.ddheraltice.cz jsou umístěny plány EVVO 2013-2016 a plány EVVO 2016-2020.

Nově umístit plán EVVO 2021-2025.

Na těchto stránkách aktualizovat veškeré aktivity školy týkající se ekologické výchovy.

Aktualizovat videa a fotografie z aktivit EVVO pořádaných školou.

Materiální zajištění plánu EVVO

- Doplnování odborné literatury.
- Doplnování videotéky.
- Dokupování výukových programů PC.
- Nákup recyklovaného papíru.
- Nákup potřeb na třídění odpadu.
- Zajištění potřeb při realizaci aktivit na zlepšení místa, sídla, krajiny.